

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน

กิจกรรมส่งเสริมการทำปศุสัตว์อินทรีย์

1. หลักการและเหตุผล

กิจกรรมเกษตรอินทรีย์เป็นทางเลือกหนึ่งที่มีศักยภาพในการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมีความมั่นคงด้านอาหารและความปลอดภัยต่อสุขภาพ ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับกระแสความต้องการผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง ทั้งในและต่างประเทศ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ.2560- 2564 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่กระบวนการผลิต การรับรองมาตรฐาน การต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมการบริโภคและสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น รวมทั้งผลักดันสินค้าเกษตรอินทรีย์ไทยให้มีมาตรฐานได้รับการยอมรับในระดับสากล

สำหรับการดำเนินงานในปี 2562 กรมปศุสัตว์ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานด้านการพัฒนาปศุสัตว์อินทรีย์ ได้กำหนดแผนการปฏิบัติงานกิจกรรมการทำปศุสัตว์อินทรีย์ ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติและมาตรการการขับเคลื่อนงานเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ การรับรองมาตรฐานการพัฒนาต่อยอดการผลิต การสร้างความรู้ความเข้าใจ และการติดตามประเมินผล ครอบคลุมทุกกระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำไปจนถึงปลายน้ำ เกิดความยั่งยืนในระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการผลิตปศุสัตว์ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ให้เกิดศักยภาพการผลิตและมีความยั่งยืน
- 2.2 เพื่อขยายผลและเพิ่มจำนวนฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ภายใต้การรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ของกรมปศุสัตว์ให้มากขึ้น รวมถึงการรักษาสถานภาพฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ที่ผ่านการรับรองแล้ว
- 2.3 เพื่อสร้างอัตลักษณ์และความเชื่อมั่นสินค้าปศุสัตว์อินทรีย์ให้แก่ผู้บริโภค

3. ผลผลิต (Output)

- 1.เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์
- 2.ปริมาณสินค้าปศุสัตว์อินทรีย์ที่เพิ่มขึ้น
- 3.ฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ที่ผ่านการรับรอง

4. ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1.มีแหล่งเรียนรู้ด้านปศุสัตว์อินทรีย์สำหรับเกษตรกร เจ้าหน้าที่และประชาชนผู้สนใจทั่วไป
- 2.เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์
- 3.สินค้าปศุสัตว์อินทรีย์ได้รับพัฒนาและเป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภค
- 4.ระบบการตรวจประเมิน และการรับรองฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ของกรมปศุสัตว์ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่างๆและเป็นไปตาม

มาตรฐานสากล

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI)

เชิงปริมาณ: จำนวนฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ที่ได้รับการตรวจรับรอง

เชิงคุณภาพ: จำนวนฟาร์มที่ผ่านการรับรองการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ ในปีที่ผ่านมาสามารถรักษาสถานภาพได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70

6. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานโดยรายละเอียด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กองส่งเสริมและพัฒนาศุสัตว์

6.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

- อบรมเชิงปฏิบัติการผู้ยื่นขอการรับรองฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์	240	ราย

6.2 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ (รายใหม่)

- สนับสนุนปัจจัยการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์	80	ฟาร์ม

6.3 พัฒนาตลาดสีเขียว	17	แห่ง
6.4 สร้างและพัฒนาฐานข้อมูลการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์	9	แห่ง
6.5 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์	5	เรื่อง
6.6 ติดตามและนิเทศงาน	360	ครั้ง

สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์

6.7 พัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์อินทรีย์	3	แห่ง
--	---	------

สำนักพัฒนาอาหารสัตว์

6.8 สนับสนุนกล้าพันธุ์ถั่วลิสงเถาฟลอริเกรซให้เกษตรกร ปลูกเลี้ยงสัตว์ปีกระบอบอินทรีย์	55	ฟาร์ม
6.9 สนับสนุนท่อนพันธุ์หญ้าให้ผู้เลี้ยงโคนมระบบอินทรีย์	12	ฟาร์ม
6.10 สร้างศูนย์ต้นแบบปศุสัตว์อินทรีย์	8	ศูนย์
6.11 คัดเลือกเกษตรกร	400	ราย
- บริการผสมอาหารสัตว์อินทรีย์ TMR อาหารสำเร็จรูปไก่ไข่ไก่เนื้อ	40	ตัน
6.12 ให้คำแนะนำเกษตรกรและติดตามผลการดำเนินงาน	210	ครั้ง

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

6.13 บริการตรวจรับรองฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์	80	ฟาร์ม
6.14 ตรวจติดตามฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์	98	ฟาร์ม
6.15 เก็บตัวอย่างผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ตรวจทางห้องปฏิบัติการ	70	ฟาร์ม
6.16 ตรวจต่ออายุฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์	55	ฟาร์ม
6.17 จัดอบรมผู้ตรวจประเมินปศุสัตว์อินทรีย์	30	ราย
6.18 ตรวจวิเคราะห์ผลิตผล/ผลิตภัณฑ์จากฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์	70	ตัวอย่าง
6.19 ตรวจติดตาม กำกับ ดูแลการตรวจประเมินฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์	8	ครั้ง

กองผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์

6.20 ฝึกอบรมแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าปศุสัตว์อินทรีย์

100 ราย

พื้นที่ดำเนินการ

หน่วยปฏิบัติ

ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดต่างๆจำนวน 21 จังหวัด

ปศข.1: 1 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี

ปศข.2: 2 จังหวัด ได้แก่ นครนายก และระยอง

ปศข.3: 6 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา สุรินทร์ ยโสธร อุบลราชธานี ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ

ปศข.4: 2 จังหวัด ได้แก่ ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม

ปศข.5: 3 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย และลำปาง

ปศข.6: 1 จังหวัด ได้แก่ อุทัยธานี

ปศข.7: 2 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรี และนครปฐม

ปศข.8: 4 จังหวัด ได้แก่ พัทลุง นครศรีธรรมราช ระนอง และสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการ

ด้านการส่งเสริมการทำปศุสัตว์อินทรีย์

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ ดำเนินการ ดังนี้

- 1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปศุสัตว์
  - อบรมเชิงปฏิบัติการผู้ยื่นขอการรับรองฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์
- 2) สนับสนุนปัจจัยการผลิต
- 3) พัฒนาตลาดสีเขียว
- 4) ปรับปรุงฐานข้อมูลการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ประจำปี

5) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

6) ติดตามและนิเทศงาน

สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ ดำเนินการ ดังนี้

1) พัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์อินทรีย์

สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ดำเนินการ ดังนี้

1) สนับสนุนกล้าพันธุ์ถั่วลิสงเถาฟลอริเกรซให้เกษตรกรปลูกเลี้ยงสัตว์ปีกระบอินทรีย์

2) สนับสนุนท่อนพันธุ์หญ้าให้ผู้เลี้ยงโคนมระบบอินทรีย์

3) สร้างศูนย์ต้นแบบปศุสัตว์อินทรีย์

4) คัดเลือกเกษตรกร

- บริการผสมอาหารสัตว์อินทรีย์ TMR อาหารสำเร็จรูปไก่ไข่ไก่เนื้อ

5) ให้คำแนะนำเกษตรกรและติดตามผลการดำเนินงาน

ด้านการรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ดำเนินการ ดังนี้

1) ฝึกอบรมผู้ตรวจประเมินปศุสัตว์อินทรีย์

2) ประชุมคณะกรรมการรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์เพื่อพิจารณาให้การรับรอง คงไว้ซึ่งการรับรอง ต่ออายุการรับรอง ยกเลิก
พักใช้ เพิกถอนการรับรองการปศุสัตว์อินทรีย์

3) ออกใบรับรองระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

4) ตรวจสอบติดตาม กำกับ ดูแล การตรวจประเมินฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์

5) เก็บตัวอย่างผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

6) รวบรวมผลการปฏิบัติงานด้านปศุสัตว์อินทรีย์

7) วิเคราะห์ข้อมูลและติดตามประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 – 9

- 1) ตรวจรับรองฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์รายใหม่
- 2) ตรวจติดตามฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์
- 3) ตรวจต่ออายุฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์
- 4) รวบรวมผลการตรวจประเมินฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ และส่งหลักฐานการตรวจประเมินให้สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้า

ปศุสัตว์เพื่อให้คณะกรรมการรับรองปศุสัตว์อินทรีย์พิจารณา

5) รายงานผลการปฏิบัติงานด้านปศุสัตว์อินทรีย์ให้สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ทราบ เป็นประจำทุกเดือนตามแบบฟอร์มที่กำหนด

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

- 1) ตรวจรับรองฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์รายใหม่
- 2) ตรวจติดตามฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์
- 3) ตรวจต่ออายุฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์
- 4) รวบรวมการแก้ไขข้อบกพร่องจากการตรวจประเมินฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์จากผู้ประกอบการ และส่งหลักฐานการตรวจประเมินให้

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1– 9 พิจารณา

สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์

- 1) ตรวจวิเคราะห์ผลผลิต/ผลิตภัณฑ์จากฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ จากฟาร์มที่ผ่านการรับรองปศุสัตว์อินทรีย์
- 2) รายงานผลการตรวจวิเคราะห์ให้สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ทราบ

ด้านการแปรรูป

กองผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์

ฝึกอบรมแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าปศุสัตว์อินทรีย์

7. แผนภูมิความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน

